

616A

۱۵۰۰

۱

۲۲۴

۰۱۰۰

تلخیص

محاضرات فی الالہیات

www.ketab.ir

مسلم فکی پورگیلانی

سرشناسه: قلی پور، گیلانی، مسلم، ۱۳۴۲، خلاصه کتنده.

عنوان قراربندی: محاضرات فی الالهیات، برگزیده

عنوان: تلخیص محاضرات فی الالهیات

تکرار نام پدید آور: مسلم قلی پور گیلانی

مشخصات نشر: قم: عالمه، ۱۳۹۵

مشخصات ظاهری: ۲۲۴ ص.

ISBN: ۹۷۸-۶۰۰-۶۲۵۳-۷۹-۱

بها: ... ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه:

یادداشت: اثر حاضر تلخیصی از کتاب محاضرات فی الالهیات، نوشته جعفر سبحانی تبریزی می باشد.

یادداشت کتابنامه به صورت زیر نویس.

موضوع: کلام، شیعه امامیه - قرن ۱۴.

موضوع: اصول دین.

موضوع: شبهات - اصول دین

شناسه افزوده: سبحانی، برزویه، حسن، ۱۳۰۸ - محاضرات فی الالهیات، برگزیده

رده بندی کنگره: ۲۹۱.۷۱۲۱۷، ۵/۲ م ۲۱۱/۵ BP

رده بندی دیویی: ۲۹۱.۷۱۷۲

شماره مترك: ۴۱۲۲۰۲۵

تلخیص محاضرات فی الالهیات

مؤلف: مسلم قلی پور

قطع: وزیری ۲۲۲ صفحه

نوبت چاپ: دوازدهم / اول نشر

شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه

چاپ گلهای

ناشر: عالمه

« کلیه حقوق محفوظ و مخصوص کتابفروشی حسینی می باشد »

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۲۵۳-۷۹-۱

مرکز بخش: کتابفروشی حسینی

قم - خیابان ارم، پاساژ قدس طبقه همکف بالا، پلاک ۸۸

تلفن: ۰۲۵-۳۷۷۳۷۲۰۵، فکس: ۰۲۵-۳۷۸۳۷۶۹۶، همراه: ۰۹۱۲۲۵۳۷۵۳۶

قیمت: ۸۸۰۰ تومان

فهرست

۳۰	۲. توحید در صفات	۱۰	مقدمه
۳۱	استدلال اشعری بر تفاوت ذات و صفات	۱۲	باب اول: بحث خداشناسی و توحید
۳۲	۳. توحید در خالقیت	۱۳	فصل اول: هدف از بحث در باره خدا
۳۳	قانون علّیت در قرآن	۱۶	فصل دوم: برهین وجود خدا
۳۳	تفسیر درست از توحید در خالقیت	۱۶	برهان نظم
۳۴	ردّ سه شبهه	۱۷	شکل برهان نظم
۳۵	۴. توحید در ربوبیت (و تدبیر عالم)	۱۷	برهان نظم در قرآن
۳۶	دلائل توحید در ربوبیت	۲۰	برهان امکان و وجوب
۱	۱. تدبیر و اداره عالم از خلقت و آفریدن آن	۲	تقریر برهان
۳۶	۲. خدا نیست	۲۳	برهان امکان در قرآن
۳۶	۳. انجام ارتباط کامل بین اجزای عالم	۲۳	برهان حدوث
۳۷	جواب مطلق توحید در ربوبیت	۲۴	تعریف و اقسام حدوث
۳۸	۱. توحید در ربوبیت	۲۴	مسأله حدوث حیات در عالم ماده
۳۸	۲. توحید در اطاعت	۲۴	تقریر برهان حدوث
۳۹	۳. توحید در تشریع	۲۵	اشکال راسل
۳۹	۵. توحید در عبادت	۲۶	فصل سوم: توحید و مراتب آن
۴۲	باب دوم: اسماء و صفات الهی	۲۶	۱. توحید در ذات
۴۳	فصل اول: چگونگی شناخت صفات الهی	۲۷	برهان بسلطت ذات خداوند
۴۳	تشبیه و تعطیل	۲۸	دلائل وحدانیت
۴۳	عقیده درست	۲۸	توحید ذاتی در قرآن
۴۴	نظریه تعطیل در لباس جدید	۲۹	نظریه تثلیث مسیحیان

۵۵	برهان عقلی بر عمومیت قدرت	۴۵	رابطه‌های درست در شناخت صفات خدا
۵۶	دفع شبهات	۴۵	۱. راه عقل
۵۷	۳. حیات خداوند	۴۵	۲. مطالعه در آفاق و انفس
۵۷	درك و فعل دوركن حیات	۴۵	۳. مراجعه به کتاب و سنت صحیح
۵۷	معنای حیات در خداوند	۴۵	۴. کشف و شهود عرفانی
۵۷	دلایل حیات خداوند	۴۶	فصل دوم: اقسام صفات خداوند
۵۷	مطلب پایانی	۴۶	۱. تقسیم اول: صفات جمال و جلال
۵۸	۴. اراده خداوند	۴۶	۲. تقسیم دوم: صفات ذات و صفات فعل
	۱. همان علم او به نظام اصلح برای	۴۶	۳. تقسیم سوم: صفات حقیقی و
۵۸	عالم است	۴۷	نسبی (اضافی)
	۲. ابتهاج و رضایت او به ذات و به	۴۷	۴. تقسیم چهارم: صفات خیر و شر
۵۸	فعلش است	۴۷	غیر خیریه
۵۸	۳. اراده عبارت است از اعمال قدرت	۴۷	توقیفی بودن اسماء خداوند
۵۹	۴. خداوند مختار بالذات است	۴۷	بررسی آیه مورد استدلال
۵۹	اراده در روایات اهل بیت (ع)	۴۹	جواز نامیدن خداوند به اسامی کمال
۶۰	فصل چهارم: صفات ثبوتیه فعلیه	۵۰	فصل سوم: صفات ثبوتیه ذاتیه
۶۰	۱- تکلم	۵۰	۱. علم خداوند
۶۰	الف- تفسیر تکلم	۵۲	علم خداوند به اشیاء قبل از خلقت آنها
۶۱	کلام خدا در قرآن	۵۲	دلیل علم الهی قبل از خلقت اشیاء
۶۲	ب- سحابت یا قدیم بودن علم خدا		دلیل علم خداوند به اشیاء پس
۶۲	نظریات دانشمندان	۵۲	از ایجاد آنها
۶۲	سخن قرآن	۵۳	علم خداوند به جزئیات
۶۳	نظریه اهل بیت (ع)	۵۳	تقدم و بررسی شبهات متکثرین
۶۳	مطلب پایانی	۵۳	۱. مستلزم تغییر در علم خداوند است
۶۴	۲. حکمت	۵۴	۲. نیازمند آلت و وسیله مادی است
۶۴	۱. دقت در نظام عالم	۵۴	۲. قدرت خداوند
۶۴	۲. ضرورت وجود تناسب بین فعل و فاعل	۵۵	استدلال بر قدرت خداوند
۶۵	فصل پنجم: صفات خبریه	۵۵	حوزه قدرت خداوند

۷۹	اقسام عدل	۶۵	اقوال علماء در تفسیر این صفات
۸۰	استفاده عدل از حسن و قبح عقلی	۶۵	۱. مجسمه و مشبّه
۸۰	عدل و اقسام آن در قرآن	۶۵	۲. شیخ اشعری
۸۲	فصل سوم: وجود غرض برای کارهای خدا	۶۶	۳. برخی از اشاعره
۸۲	دلیل منکرین (اشاعره)	۶۶	۴. عدلیه
۸۳	افعال خداوند در قرآن	۶۶	۵. نظریه شیعه
۸۳	نظریه حکما	۶۷	فصل ششم: صفات سلویه
۸۴	فصل چهارم: حکمت الهی و وجود شرور	۶۷	۱. خداوند رحم نیست
۸۴	جواب اشکال	۶۸	۲. خداوند در چیز حلّول ندارد
۸۵	آثار تربیتی مصائب	۶۸	۳. خداوند با همی متعبد نیست
۸۶	فصل پنجم: تکلیف به مالا یتقایی قبیح است	۶۸	۴. خداوند محلّ حولت و تنبیرات نیست
۸۶	نظریه اشاعره	۶۹	۵. لذت و درد در ذات خداوند ندارد
۸۶	دلائل اشاعره	۶۹	۶. خداوند دیده نمی شود
۸۸	فصل ششم: وجوب لطف بر خداوند	۷۰	الف موضوع نزاع چیست؟
۸۸	تعریف لطف	۷۰	ب. دلائل استحالة زوایت خداوند
۸۸	دلیل وجوب لطف	۷۱	ج. دلائل قائلین به جواز رؤیت
۸۹	شرایط وجوب لطف	۷۴	باب سوم: مباحث عدل و حکمت
۸۹	اقسام لطف	۷۵	فصل اول: حسن و قبح عقلی
۹۱	فصل هفتم: جبر و کسب	۷۶	معانی حسن و قبح و ملاک آنها
۹۱	آرای متکلمین در این باب		نظریات موجود در ملاک های
۹۱	۱. نظریه جبر محض	۷۶	حسن و قبح
۹۲	۲. نظریه کسب	۷۶	محلّ نزاع در کدام است؟
۹۳	فصل هشتم: معتزله و تفویض	۷۷	دلائل طرفداران حسن و قبح عقلی
۹۳	عامل به خطارفتن معتزلی ها	۷۷	دلائل منکرین حسن و قبح عقلی
۹۵	بطالان تفویض در کتاب و سنت	۷۸	مسأله حسن و قبح در قرآن
۹۶	فصل نهم: نظریه الامر بین الامرین	۷۹	فصل دوم: عدل الهی
۹۶	مبانی نظریه	۷۹	حقیقت عدل و اقسام آن

۱۲۲	وحی و شخصیت باطنی پیامبر	۹۹	فصل دهم: جواب شبهات وارده
۱۲۴	فصل پنجم: عصمت انبیاء	۱۰۲	فصل یازدهم: قضاء و قدر
۱۲۴	تعریف لغوی و اصطلاحی	۱۰۲	۱. تعریف قضاء و قدر
۱۲۵	عصمت انبیاء در پذیرش و نشر وحی	۱۰۲	۲. مراتب قضاء و قدر
۱۲۶	دلائل عصمت انبیاء از گناه	۱۰۵	فصل دوازدهم: حقیقت بداء
۱۲۶	۱. اطمینان فرع عصمت است	۱۰۵	اعتقاد به بداء نزد ائمه (ع)
	۲. تربیت انسانها متوقف بر رفتار	۱۰۵	حقیقت بداء نزد امامیه
۱۲۶	مرتبی است	۱۰۸	باب چهارم: نبوت غایب
۱۲۷	عصمت انبیاء در قرآن	۱۰۹	مقدمه
۱۲۷	مقتضات حصول عصمت	۱۱۰	فصل اول: دلائل لزوم بدست انبیا
۱۲۸	عصمت و اختیار		دلیل اول: نیاز جامعه بشری
۱۲۸	عصمت از خطا در امور دینی و معمولی	۱۱۰	قانون کامل
۱۲۹	نیروی بودن آنها از چیزهای مورد تنقیر	۱۱۰	شرایط قانون گذار
۱۳۰	باب پنجم: نبوت خاصه	۱۱۱	دلیل دوم: نیاز انسان به شناخت
۱۳۱	مقدمه	۱۱۳	فصل دوم: بررسی دلائل منکرین بعثت
۱۳۱	ویژگیهای دعوت پیامبر (ص)	۱۱۵	فصل سوم: راه تشخیص صداقت انبیاء
	فصل اول: بشارت رسوا اکرم (ص)	۱۱۵	۱. اعجاز
۱۳۲	در عهدین	۱۱۵	تعریف معجزه
	فصل دوم: شواهد رسالت	۱۱۶	مسأله اعجاز و حسن قبح عقلی
۱۳۵	رسول اعظم (ص)	۱۱۶	رابطه منطقی بین اعجاز و اژدای نبوت
۱۳۵	الف. منش و اخلاق رسول اکرم (ص)	۱۱۷	تفاوت معجزه و کارهای خارق العاده
	ب. اوضاع و شرائط خاصی که	۱۱۸	معجزه و قانون علیت و برهان نظم
۱۳۵	رسول اکرم (ص) اژدای نبوت کردند	۱۱۸	۲. تصدیق پیامبر جدید توسط پیامبر قبلی
	ج. مبانی اعتقادی و دعوت	۱۱۸	۳. اجتماع قرآن و شواهد مختلف
۱۳۶	رسول اکرم (ص)	۱۲۰	فصل چهارم: حقیقت وحی و نبوت
۱۳۶	د. شیوه های دعوت	۱۲۱	آیا وحی ناشی از نبوغ است؟
	ه. تغییراتی که در محیط		آیا وحی نتیجه تجلی حالات
		۱۲۲	روحی است؟

پیامبر (ص) پیدا شد	۱۳۶	تصوّر پیامبر (ص) از خلافت پس از خود	۱۵۸
فصل سوم: اعجاز ادبی قرآن کریم	۱۳۸	فصل چهارم: دلائل لزوم نصب امام	
اعتراف بزرگان بلاغت عرب به		از نظر شیعه	۱۵۹
اعجاز ادبی قرآن	۱۳۸	دلائل منصوب بودن امام	۱۵۹
شیوه های اعجاز قرآن	۱۳۹	دلیل اوّل: مسئولیت پیامبر (ص) تنها گرفتن	
فصل چهارم: نقد مذهب صوفیه	۱۴۰	وحی و ابلاغ آن به مردم نبوده است، بلکه این	
فصل پنجم: جنبه های دیگر اعجاز قرآن	۱۴۲	وظائف را هم داشته است	۱۶۰
۱. نبود تناقض و اختلاف در میان		دلیل دوم: وجود مثلث خطر آفرین و	
آیات قرآن	۱۴۲	نابود کننده	۱۶۲
۲. وجود هر هائی عیب در قرآن	۱۴۲	دلیل سوم: نصب امام از باب لطف بر	
۳. وجود خبری که بر امور و قوانین		خداوند لازم است	۱۶۳
عالم طبیعت	۱۴۲	فصل پنجم: لزوم عصمت در امام	۱۶۵
۴. جامعیت در قانون گذاری و قوانین		دلائل لزوم عصمت در امام	۱۶۵
موجود در قرآن	۱۴۲	فصل ششم: تصریح به نصب امام در	
۵. اُمّی بودن پیامبر (ص) که حامل		نصوص دینی	۱۶۸
رسالت و ورندۀ قرآن بود	۱۴۲	حدود منزلت	۱۷۰
فصل ششم: خاتمیت از دیدگاه عقل و وحی	۱۴۵	حدود منزلت	۱۷۱
پاسخ به یک پرسش مهم	۱۴۶	چرا اصحابه علّا از این حدیث روی	
باب ششم: امامت و خلافت	۱۵۰	برگردانند	۱۷۳
فصل اوّل: ضرورت بحث از امامت	۱۵۱	فصل هفتم: سنت نبوی و اثنا عشر (ع)	۱۷۴
فصل دوم: امامت از دیدگاه شیعه و سنی	۱۵۳	فصل هشتم: امام دوازدهم و کتب و سنت	۱۷۵
تعریف امامت	۱۵۳	چگونه می شود امامی غائب باشد؟	۱۷۶
صفات و شرایط امام	۱۵۴	چرا امام زمان (عج) غایب شد؟	۱۷۷
فصل سوم: اثبات امامت یک امام از نظر		طولانی بودن عمر امام مهدی (عج)	۱۷۷
اهل سنت	۱۵۶	علامت ظهور امام (عج)	۱۷۷
آیا شورئ منشاء حکومت و		مقدمات ظهور	۱۷۸
خلافت است؟	۱۵۷	باب هفتم: معاد	۱۸۰

۲۰۴	درخواست شفاعت	۱۸۱	فصل اول: براهین اثبات معاد
۲۰۴	بررسی دلائل منکرین طلب شفاعت	۱۸۱	دلائل عقلی معاد در قرآن
۲۰۶	فصل نهم: احباط و تکفیر		۱. برای این که خلقت انسان عبث و
۲۰۷	اقوال متکلمین	۱۸۱	بیپایان نباشد
۲۱۰	فصل دهم: پاسخ به برخی از پرسش ها	۱۸۲	۲. معاد ثمره عدل الهی است.
۲۱۰	پرسش اول	۱۸۲	۳. معاد محل ظهور وعده پای الهی است.
۲۱۱	پرسش دوم	۱۸۳	فصل دوم: براهین تجرد نفس انسان
۲۱۱	پرسش سوم	۱۸۴	براهین عقلی تجرد نفس
۲۱۲	پرسش چهارم	۱۸۴	تجرد نفس در قرآن
۲۱۳	پرسش پنجم	۱۸۵	فصل سوم: معاد سمان و رزق در قرآن
۲۱۴	پرسش ششم	۱۸۶	شبیه آكل و مأكول
۲۱۴	پرسش هفتم	۱۸۸	فصل چهارم: براهین بطلان نسخ
۲۱۶	خاتمه	۱۸۹	مختصری از رجعت
۲۱۷	ایمان و احکام آن	۱۹۲	فصل پنجم: قبر و برزخ
۲۲۰	شیعه و اتهامات بی اساس	۱۹۳	اوضاع قبر
	۱. از جمله این اتهامات این است که شیعه قائل	۱۹۴	نسخ صور
۲۲۰	به تحریر قرآن است	۱۹۵	فصل ششم: حساب و شهود
۲۲۱	۲. نظر شیعه درباره عدالت صحابه	۱۹۵	غرض از حساب قیامت
۲۲۲	بررسی حدیث "ان اصحاب النجوم"	۱۹۶	شاهدان روز قیامت
۲۲۳	۳. تقیه بین وجوب و حرمت	۱۹۷	فصل هفتم: میزان و صراط
۲۲۴	حقیقت و غایت تقیه	۱۹۷	الف) مسأله میزان
۲۲۴	تقیه در قرآن	۲۰۰	ب) صراط
۲۲۵	تقیه حرام	۲۰۱	فصل هشتم: شفاعت در قیامت
		۲۰۱	شفاعت در کتاب و سنت
		۲۰۲	شفاعت مطلق و محدود
		۲۰۳	شرایط شفاعت
		۲۰۳	نتیجه شفاعت

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على خير خلقه محمد (ص) وآله

الطاهرين (ع).

حمد بی پایان و غیر محدود خدای عزوجل را که نعمت بزرگ عقل و تعقل را بر ما بیچارگان عالم امکان ارزانی داشت، با کمک آن، ذره صفتان عالم وجود بتوانند عالی ترین معارف الهی و جهان بینی توحیدی را اندیشه نمایند. او که در عصر تاریک و جاهلیت بشر که از داشتن ابتدایی ترین اصول اعتقادات صحیح، محروم و بلکه از درک سهل ترین آن عاجز بود، با ارسال رسول خاتم (ص) عالی ترین اندیشه های اصولی و فروعی، از جهان بینی توحیدی تا اصول شریعت، شروع را در اختیار انسان گذاشت و عقیده به توحید را که زیر بار خروارها ظلمت و پلیدی شرک در ذات تا افعال، از ثنویت و اعتقاد به تثلیث تا واسطه انگاشتن بتان مصنوع، مدفون مانده بود و اندام رسایش از خنجر دوستان تا تیر زهر آگین طبیعت گرایان و مشرکان و دشمنان، در وادی فراموش و بی اعتنائی، مجروح و ناتوان افتاده بود، بیرون کشید و همچون شمس در رابع النهار، در آسمان اعتقاد و حیات بشری نشانید و بدین وسیله

بشریت را از حماقت شرک، به درایت توحید و از عمای وثنیت به بصیرت وحدت در الوهیت رهنمون شد.

آری، نیک بیندیش که رسول خاتم (ص) به چه میزان بر گردن بشریت حق حیات و تعقل و درایت دارد؟ و چه خوب پاداش این خدمت غیر قابل تقویم را دادند و دادیم! این اوراق ناقابل به درخواست چند ساله برخی از دوستان، در تلخیص فارسی محاضرات فی الالهیات، اثر علامه محقق و ذوالفنون، آیه الله جعفر سبحانی دام عزه، نوشته شده است. چون به این وسیله، یک دوره از عقاید عالی اسلامی، به زبان فارسی، روان دست یابی شده در اختیار شما قرار می گیرد، موجب مسرت است.

امید است خطای حقیر را عفو و انذار و دعای خیر پاسخ دهید.

والسلام

امام مسلم قلی پور گیلانی

۱۳۸۴/۱/۲۴